

Projekt
z dnia 17.02.2026r.
Zatwierdzony przez.....

UCHWAŁA NR
RADY GMINY WARLUBIE

z dnia 25 lutego 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspieraniu Rodziny na lata 2026-2028

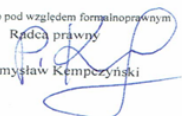
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 18 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025r., poz. 1153, 1436) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Gminy Warlubie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi gminy Warlubie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sprawdzono pod względem formalnoprawnym
Rada prawny
Przemysław Kempczyński

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r. poz. 49 z późn. zm.), do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny. Obowiązek ten spoczywa na gminie jako podstawowej jednostce samorządu terytorialnego realizującej zadania z zakresu polityki społecznej.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 określa kierunki działań Gminy Warlubie w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program stanowi element lokalnej polityki społecznej. Celem głównym Programu jest wzmocnienie potencjału rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Warlubie oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym, które mogą prowadzić do ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej oraz umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Cele szczegółowe obejmują w szczególności:

- zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności,
- rozwijanie poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego, prawnego),
- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz wzmocnienia kompetencji rodzicielskich,
- współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- ograniczanie zjawisk wykluczenia społecznego i ubóstwa.

Realizacja Programu przyczyni się do poprawy funkcjonowania rodzin, zwiększenia ich samodzielności życiowej oraz ograniczenia liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej, co jest zgodne z zasadą pomocniczości i prymatem rodziny w wychowaniu dziecka.

Program będzie realizowany przez jednostki organizacyjne Gminy Warlubie, w szczególności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, we współpracy z placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, Policją, sądami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze wsparcia rodziny. Finansowanie Programu będzie pochodziło ze środków własnych gminy oraz z innych źródeł zewnętrznych, w miarę możliwości ich pozyskania.

Przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 jest zatem wypełnieniem ustawowego obowiązku Gminy Warlubie oraz wyrazem troski o dobro rodzin i dzieci zamieszkujących jej teren.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik do uchwały nr

Rady Gminy Warlubie

z dnia 25 lutego 2026 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Warlubie na lata 2026-2028

I. Wprowadzenie

Dla dobra rodziny, które jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe. Szczególnie dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, naturalna rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowy i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem niniejszego Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Warlubie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, którego celem jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opierając się na założeniach ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49, z późn. zm.) - dalej u.w.r.s.z. zaleca się zaangażowanie asystenta rodziny, o którym stanowi art. 11 ust. 3 i art. 12 u.w.r.s.z. Bardzo ważne jest, iż rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci.

Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej. Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny.

Pomoc Społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze strategią rozwiązywania problemów społecznych Gminy Warlubie.

1. Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1673).

2. Podstawa prawna działań

Artykuł 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 u.w.r.s.z.

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonowania rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Warlubie w zakresie realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, socjalnych oraz społecznych. Została opracowana w oparciu o dane statystyczne i sprawozdawcze pochodzące z Urzędu Gminy Warlubie, a także dane będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu, w szczególności dotyczące rodzin objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej oraz pracy asystenta rodziny.

Punktem wyjścia do określenia kierunków i zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest szczegółowa analiza sytuacji osób i rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu. Analiza ta obejmuje w szczególności:

- liczbę rodzin objętych pomocą społeczną, w tym rodzin z dziećmi,
- strukturę rodzin (rodziny pełne, niepełne, wielodzietne),
- najczęstsze przyczyny udzielania pomocy, takie jak bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie, uzależnienia,
- liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz efekty prowadzonej pracy,
- liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz działania podejmowane na rzecz ich powrotu do rodzin biologicznych.

Pieczy zastępczej oraz działania podejmowane na rzecz ich powrotu do rodzin biologicznych.

Dla potrzeb Programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli Nr 1.

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	281	274	223
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	357	327	319
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	38	33	31
Liczba osób zamieszkujących na terenie gminy Warlubie	6130	6091	6012
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Warlubie 0 - 7 lat	442	404	384
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Warlubie 8 - 17 lat	792	780	749
Liczba osób bezrobotnych – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy	199	208	brak danych

Przedstawione powyżej dane obejmują trzy kolejne lata i pozwalają na ocenę zmian demograficznych oraz skali korzystania z wybranych form wsparcia społecznego w Gminie Warlubie.

1. Zmiany demograficzne

W analizowanym okresie widoczny jest systematyczny spadek liczby mieszkańców gminy – z 6130 do 6012 osób. Oznacza to ubytek ludności o 118 osób, co może być efektem migracji (zwłaszcza osób młodych) oraz niekorzystnych trendów demograficznych.

Szczególnie istotny jest spadek liczby dzieci:

- w wieku 0–7 lat: z 442 do 384 (spadek o 58 dzieci),
- w wieku 8–17 lat: z 792 do 749 (spadek o 43 dzieci).

Zmniejszająca się liczba dzieci w obu grupach wiekowych wskazuje na obniżającą się liczbę urodzeń oraz może mieć długofalowe konsekwencje dla systemu oświaty, rynku pracy i lokalnego rozwoju społecznego.

2. Korzystanie z systemu wsparcia społecznego

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na zbliżonym poziomie, z niewielkimi wahaniami (217 → 213 → 223). Wzrost w ostatnim roku może sugerować:

- pogorszenie sytuacji materialnej części gospodarstw domowych,
- zwiększenie zapotrzebowania na wsparcie w związku z kosztami utrzymania.

Jednocześnie obserwuje się wyraźny spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych (357 → 327 → 319) oraz z Funduszu Alimentacyjnego (38 → 33 → 31). Tendencja ta jest spójna z malejącą liczbą dzieci w gminie, ale może również wynikać ze zmian dochodowych rodzin lub kryteriów przyznawania świadczeń.

3. Bezrobocie

Dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowy Urząd Pracy w Świeciu wskazują na niewielki wzrost poziomu bezrobocia w analizowanym okresie. Liczba osób bezrobotnych wzrosła z 199 do 208 osób w drugim roku analizy, co oznacza wzrost o 9 osób (ok. 4,5%). W roku 2024 liczba ta utrzymała się na poziomie 208 osób. Brak danych za rok 2025 uniemożliwia jednoznacznie ocenę dalszego trendu.

Zaobserwowany wzrost może świadczyć o:

- pogorszeniu sytuacji na lokalnym rynku pracy (np. ograniczeniu liczby ofert zatrudnienia),
- sezonowych wahaniami zatrudnienia,
- zwiększonej aktywności mieszkańców w zakresie rejestracji w urzędzie pracy (np. w celu uzyskania dostępu do świadczeń lub ubezpieczenia zdrowotnego).

Jednocześnie analiza danych dotyczących liczby rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezrobocia, wskazuje na względną stabilność tego zjawiska. W latach 2023–2025 liczba ta kształtowała się odpowiednio na poziomie: 59, 58 oraz 59 rodzin. Wahania mają charakter minimalny (różnica 1 osoby/rodziny), co może sugerować, że mimo wzrostu liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne, skala bezrobocia przekładająca się bezpośrednio na konieczność korzystania z pomocy społecznej pozostaje na zbliżonym poziomie.

Może to oznaczać, że:

- część osób bezrobotnych utrzymuje się z innych źródeł dochodu (np. świadczeń rodzinnych, wsparcia współmałżonka),
- bezrobocie ma charakter krótkookresowy,
- system wsparcia społecznego skutecznie stabilizuje sytuację rodzin zagrożonych wykluczeniem.

Podsumowując, dostępne dane nie wskazują na gwałtowne pogorszenie sytuacji społecznej w obszarze bezrobocia, jednak utrzymujący się poziom osób pozostających bez pracy uzasadnia kontynuowanie działań aktywizacyjnych, w szczególności we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, a także wzmacnianie działań z zakresu aktywizacji zawodowej realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu.

Wskazane jest dalsze monitorowanie zjawiska, zwłaszcza w kontekście danych za rok 2025, które pozwolą określić, czy obserwowany wzrost miał charakter przejściowy, czy też stanowi początek tendencji wzrostowej. Dół formularza

4. Wnioski

· Gmina Warlubie doświadcza niekorzystnych zmian demograficznych, w tym spadku liczby mieszkańców i dzieci.

· Maleje liczba rodzin korzystających ze świadczeń związanych z wychowaniem dzieci, co koreluje z trendami demograficznymi.

· Stała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej sugeruje, że mimo spadku populacji zapotrzebowanie na wsparcie społeczne nie ulega zmniejszeniu.

· Dane wskazują na potrzebę działań prorodzinnych i aktywizujących zawodowo, a także monitorowania sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców.

Analiza potwierdza konieczność uwzględnienia powyższych trendów w planowaniu lokalnej polityki społecznej, edukacyjnej i rynku pracy.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, określa tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba rodzin		
	2023	2024	2025
Ubóstwo	81	98	107
Bezrobocie	59	58	59
Długotrwała lub ciężka choroba	75	30	39
Niepełnosprawność	59	50	64
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina niepełna	19	18	15
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina wielodzietna	11	7	9
Alkoholizm/ problem alkoholowy	1	1	2
Narkomania	0	0	0
Przemoc domowa	0	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	3	1
Zdarzenia losowe	3	3	4

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pozostają jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne. W 2025 r. wśród 217 rodzin korzystających z pomocy społecznej, problem bezradności w sprawach opiekuńczych dotyczył 24 rodzin. Inne powody deficytów to m.in. ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba.

Dane pozyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warlubiu wskazują na następującą liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2023–2025:

Rok	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Łącznie
2023	11	5	16
2024	14	3	17
2025	13	2	15

W analizowanym okresie liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej utrzymuje się na zbliżonym poziomie (od 15 do 17 dzieci rocznie). Oznacza to względną stabilizację zjawiska, bez wyraźnej tendencji wzrostowej.

W 2024 roku odnotowano nieznaczny wzrost ogólnej liczby dzieci w pieczy zastępczej (17), natomiast w 2025 roku nastąpił spadek do 15 dzieci. Może to świadczyć o skuteczniejszych działaniach wspierających rodziny biologiczne, umożliwiających zapobieganie umieszczeniu dzieci w pieczy lub sprzyjających ich powrotowi do domu rodzinnego.

Wyraźnie widoczna jest zmiana struktury form pieczy:

• **2023 r.** – stosunkowo wysoka liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (5 dzieci),

·**2024 r.** – spadek liczby dzieci w placówkach do 3,

·**2025 r.** – dalszy spadek do 2 dzieci.

Jednocześnie liczba dzieci w rodzinach zastępczych utrzymuje się na wyższym poziomie (11– 14–13). Trend ten należy ocenić pozytywnie, ponieważ umieszczanie dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest rozwiązaniem bardziej korzystnym z punktu widzenia ich rozwoju emocjonalnego i społecznego niż pobyt w placówce instytucjonalnej. Zmniejszanie liczby dzieci kierowanych do placówek może świadczyć o:

- skuteczniejszej współpracy z powiatem w zakresie organizowania rodzinnej pieczy zastępczej,
- podejmowaniu działań profilaktycznych na terenie gminy,
- pracy z rodzinami biologicznymi, ograniczającej konieczność stosowania najbardziej radykalnych środków.

Utrzymująca się liczba dzieci w pieczy zastępczej wskazuje na potrzebę dalszego wzmocnienia działań profilaktycznych i pracy z rodziną na wczesnym etapie kryzysu. Spadek liczby dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest zjawiskiem pozytywnym i powinien być kontynuowany poprzez rozwijanie wsparcia środowiskowego oraz współpracę z podmiotami organizującymi rodziną pieczę zastępczą. Konieczne jest dalsze rozwijanie pracy asystenta rodziny oraz działań interdyscyplinarnych, aby ograniczać sytuacje prowadzące do odebrania dziecka z rodziny biologicznej. Program powinien uwzględniać działania ukierunkowane na reintegrację rodzin i umożliwienie powrotu dzieci do środowiska rodzinnego, jeśli pozwala na to ich dobro.

Podsumowując, analiza danych wskazuje na względną stabilność skali zjawiska przy jednoczesnej pozytywnej zmianie struktury pieczy zastępczej (zmniejszenie liczby dzieci w placówkach). Wymaga to jednak dalszych, systematycznych działań wspierających rodziny przeżywające trudności, aby w kolejnych latach możliwe było dalsze ograniczanie liczby dzieci umieszczanych poza rodziną biologiczną.

III. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2026-2028

IV. Odbiorcy programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

V. Cele główne i szczegółowe

Cel główny programu:

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Warlubie w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;

- wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;
- podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania;
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny;
- wzmocnianie roli i funkcji rodziny;
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VII. Realizator programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu, który odpowiada za planowanie, organizowanie, wdrażanie oraz nadzór nad realizacją wszystkich działań ujętych w niniejszym dokumencie. Do jego zadań należy w szczególności: inicjowanie działań, koordynowanie współpracy międzyinstytucjonalnej, monitorowanie efektów oraz sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu.

Realizacja Programu opiera się na współpracy partnerskiej z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w szczególności z:

- Urzędem Gminy w Warlubiu,
- placówkami oświatowymi z terenu Gminy Warlubie,
- Starostwem Powiatowym w Świeciu,
- Komendą Powiatową Policji w Świeciu,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Warlubiu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu,
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Świeciu,
- Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Warlubiu,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Świeciu,
- kuratorami sądowymi.

Współpraca ta ma charakter systemowy i opiera się na wymianie informacji, wspólnym planowaniu działań pomocowych, realizowaniu procedur ustawowych (w tym procedury „Niebieskie Karty”), a także podejmowaniu działań profilaktycznych i interwencyjnych.

VIII. Zadania w zakresie wspierania rodziny

1. Charakterystyka zadań

Zadania realizowane w ramach Programu mają charakter zarówno profilaktyczny, jak i interwencyjny. Ich celem jest:

- zapobieganie pogłębianiu się kryzysów rodzinnych,
- wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- wspieranie rodzin w powrocie do prawidłowego funkcjonowania społecznego.

Do kluczowych zadań należą:

1. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego).
3. Współpraca ze świetlicą środowiskową w zakresie wsparcia dzieci i młodzieży.
4. Organizowanie i finansowanie wsparcia rodzin wspierających.
5. Współfinansowanie pobytu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.
6. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.
7. Sporządzanie sprawozdań oraz analiz potrzeb w zakresie wspierania rodziny.

2. Wsparcie asystenta rodziny

Asystent rodziny pełni kluczową rolę w systemie wsparcia. Jego działania mają charakter długofalowy, zindywidualizowany i oparty na współpracy z rodziną.

Podstawą pracy jest diagnoza sytuacji rodziny oraz opracowanie planu pracy, który określa cele, działania i terminy ich realizacji. Plan ten jest tworzony przy aktywnym udziale członków rodziny, co zwiększa ich odpowiedzialność za proces zmiany.

Zakres działań asystenta obejmuje m.in.:

- poprawę warunków bytowych rodziny,
- kształtowanie umiejętności gospodarowania budżetem domowym,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych,
- wsparcie w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych,
- pomoc w kontaktach z instytucjami,
- aktywizację zawodową i społeczną rodziców,
- działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

Asystent rodziny współpracuje z innymi specjalistami, tworząc – w razie potrzeby – zespół interdyscyplinarny. Takie podejście pozwala na kompleksowe oddziaływanie na rodzinę i skuteczniejsze rozwiązywanie problemów.

3. Poradnictwo specjalistyczne

Rodziny objęte Programem mogą korzystać z poradnictwa:

- psychologicznego – w zakresie wsparcia emocjonalnego, terapii krótkoterminowej, pracy nad relacjami w rodzinie;
- prawnego – w sprawach dotyczących alimentów, władzy rodzicielskiej, przemocy domowej, spraw mieszkaniowych i innych;

- pedagogicznego – w zakresie problemów wychowawczych i edukacyjnych.

Istotnym elementem wsparcia jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez szybkie reagowanie, współpracę z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym oraz zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy.

4. Rodziny wspierające

Rodzina wspierająca stanowi formę środowiskowej pomocy rodzinie przeżywającej trudności. Jej zadaniem jest udzielanie wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w szczególności w:

- opiece nad dziećmi,
- organizacji czasu wolnego,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- budowaniu prawidłowych wzorców rodzinnych.

Współpraca odbywa się na podstawie zawartej umowy i zgodnie z ustalonym planem pomocy. Gmina może pokrywać koszty związane z realizacją tego wsparcia.

5. Partycypacja w kosztach pieczy zastępczej

W przypadku konieczności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej Gmina Warlubie ponosi część kosztów jego pobytu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wysokość partycypacji wzrasta wraz z długością pobytu dziecka w pieczy zastępczej (10%, 30%, 50%).

Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu ograniczenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej poprzez wczesne i skuteczne wsparcie rodzin.

IX. Źródła finansowania Programu

Realizacja Programu finansowana jest z:

1. środków własnych Gminy Warlubie,
2. dotacji z budżetu państwa,
3. środków pozabudżetowych (w tym funduszy zewnętrznych i projektów).

Zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych warunkuje skuteczność realizacji zaplanowanych działań.

X. Monitoring i ewaluacja

Monitoring realizacji Programu prowadzony jest w sposób ciągły przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warlubiu i polega na:

- analizie liczby rodzin objętych wsparciem,
- analizie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- ocenie skuteczności pracy asystenta rodziny,
- analizie danych dotyczących przemocy w rodzinie,
- ocenie efektywności współpracy międzyinstytucjonalnej.

Ewaluacja ma charakter roczny i służy ocenie stopnia osiągnięcia założonych celów. Jej wyniki stanowią podstawę do modyfikacji Programu, dostosowania działań do aktualnych potrzeb społecznych oraz planowania budżetu na kolejne lata. Raport z realizacji Programu będzie sporządzany corocznie do dnia 31 marca i przedstawiany Radzie Gminy Warlubie.

